

Sofie A. Erbs-Maibing
AC Fuldmægtig
Piniarnermut, Aallaaniarnermut Nunalerinermullu Immikkoortortaqrug
3900 Nuuk

1. december 2015

Timmissat pillugit nalunaarutip iluarsaanneqarneqarnera pillugu tusarniaanermut akissut, 2015

Timmissanik illersuineq piniartarnerlu pillugit nalunaarutissamut nutaamut siunnersuut pillugu tusarniaanermut Pinngortitaleriffiup akissutaa matumuuna nassiunneqarpoq. Ataani allasimasuni Pinngortitaleriffiup siusinnerusukkut siunnersuisarsimani innersuussutigineqarput, pingaartumik:

- **R1:** Appat pillugit siunnersuineq, 1. oktober 2013-imeersoq
- **R2:** Mitit pillugit biologit siunnersuinerat 10. oktober 2013-meersoq
- **R3:** Piffissap taateraarniarfiusartup allangortinneqarnera pillugu Naalakkersuisunut apeqqut, 3. september 2013-meersoq
- **R4:** Piffissat nerlerniarfiusartut pillugit Naalakkersuisut siunnersuutaat, 8. september 2013-imeersoq

Aqutsiveqarfiit

Naalakkersuisoqarfiup siunnersuummi aqutsiveqarfiit pingaarnit nutaat marluk ilannguppai, avannaanik kujataanillu taaguutillit, Avannaanut ilaapput Qeqertarsuatsiap avannaa tamakkerlugu aqutsiveqarfillu Ittoqqortoormiit tunup sineriaaniittoq ilanngullugu. Kujataanut ilaapput kitaata sineriaa tamarmi Qeqertarsuatsiap kujataaniittoq kiisalu Tasiilap aqutsiveqarfia tunup sineriaaniittoq.

Pinngortitaleriffimmeersut taamatut agguataarineq naleqquttuunngitsutut isigaat, sumiiffiit assigiinngisitaartorujussuit aqutsiveqarferujussuarni taakkunaniimmata, peqassutsillu ineriartorneri aqutsinissamillu pisariaqartitsinerit aamma assigiiaqqajaratik. Takuneqarsinnaasutut tamanna appanut tunngatillugu erseqqippoq.

Assersuutigalugu pineqartumi ataatsimi *kujataanut* tunngassuteqartumi Nuup eqqaani aqutsiveqarfiit erseqqippiannngitsumik aamma erseqqissaanertaqqanngitsumik nalunaarneqarsimasumi immikkoortinneqarput.

Appat

Pinngortitaleriffiup appat pillugit siunnersuutaani kingullermi (R1) innersuussutigineqarpoq sumiiffiit ilaanni (Qaanaaq mininneqarsinnaalluni) ukiuunerani qaammammi ataatsimi pinia-
rtoqartarsinnaasoq upernaakkullu sumiiffimmi tamani piniaqqusiunnaartoqartassalluni.

Naalackersuisoqarfiup siunnersuutigaa ukiuunerani qaammatini marlunni piniartoqartassasoq (1/11-31/12) Qeqertarsuatsiamiit kujammut, ukiakkullu qaammatini marlunni piniartoqartar-
luni (15/9 - 15/11) Qeqertarsuatsiap avannaani Kalaallit Nunaatalu kimmur sineriaani uper-
naakkut piniartarneq sumiiffiit ilaanni sivilisunersinniarneqarluni. Qaanaamiit Qeqertarsu-
atsiap tungaanut maji tamakkerlugu upernaakkut piniartoqartarnissaa siunnersuutigineqarpoq,
aprilimi Qeqertarsuatsiamiit Qeqqata kujammut killeqarfia tikillugu martsimilu Nuummiit Nu-
nap Isua tikillugu. Naalackersuisoqarfiullu aamma Ittoqqortoormiini upernaakkut piniartoqart-
arnissaa siunnersuutigaa (pappialanili nassiuunneqarsimasuni piffissaq assigiinngiaarpoq).
Naalackersuisoqarfiullu aamma inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmilu aallaaniartartunut
ullormut pisassat 30-nut tallimanullu siunnersuutigai appat atlantikorsuullu appai, siornatigut
ullormut pisassatut aajangiussat miternik akoqarsinnaatitaanikuugaluartut. Taamaassappat ap-
parpassuarnik pisaqartoqartarsinnanissamik periarfissiisoqassaaq.

Piujuartitsiniarnissaq eqqarsaatigalugu Pinngortitaleriffiup erseqqissaatigisariaqarpaa Qaa-
naami taamaallaat upernaakkut piniartoqartarnissaa illersorneqarsinnaammat. Sumiiffiit
ilaanni qaffaasoqarnissaanik siunnersuutip innersuussutiginannginnerujussua sakkortunerpaa-
mik innersuussutiginarinneqanngilaq. Appat ikilerujussuarsimanagerat (Qaanaaq pigisaalu minil-
lugit) Pinngortitaleriffiup 2013-imut siunnersuunerani takuneqarsinnaavoq, siunnersuunerlu
taanna Pinngortitaleriffiup aalajangiusimavaa. Ilisimatuussutsikkut allaaserisat kingullit, appat
ikileriarsimanagerannik uppernarsaaqataasut takukkit (ataaniittut takukkit).

Atlantikuq avannaani appat ilungersunarluinnartumik inisseqqapput. Issittumi imaani timmia-
lerisut Issittumi Siunnersuisooqatigiit ataani CAFF-ip (Conservation of Arctic Flora og Fauna, Is-
sittumi naasoqassutsip uumasooqassutsillu eriagineqarnissaanik suleqatigiiffik) maluginiarpaa
timmissat pillugit nalunaarutip 2001-meersup sukateriffigineqarnera, ilaatigut Kalaallit Nuna-
ata annersaani upernaakkut piniartarnermik unitsitsiviusoq, siunertarineqartut sunni-
uteqarsimangimmat. Kalaallit Nunaanni appaqarfiit tamarluinnangajammik - Qaanaamiittut
kisimik pinnatik - timmissanut nalunaarutip sukaterneqarnerata kingornatigut malunnaatilim-
mik kinguariatiusimapput.

Appat ilungersunartumut killissimanagerat ukiuni kingullerni nunarsuarmi tamarmi malugi-
neqarsimavoq. Imaani timmialerisut CAFF-ip ataaniittut ukiuni kingullerni pingasuni appat in-
gerlaartarfii, ukiisarfii issittumilu sumiiffinni assigiinngitsuni peqassutsit killiffiat pillugit paasis-
sutissanik pisinnaasaminnik katersuisimapput. Tamakku inernerisa erseqqissumik ersersippaat,

appaqatigiit ingerlanerliornerpaat tassaasut appat Kalaallit Nunaata Kitaata imartaani ukisartut. Pingaartumik Islandimi Svalbardimilu piaqqisartut aamma ikileriarsimapput.

Ikilerujusuarnerannut piniagaasernerat kisimi peqquataagunangilaq, Kalaallit Nunaatali kimmut sineriaani piniagaanerannik killilersuineq manna tikillugu killilersuutituaatut atornerqarpoq. Imaani timmialerisut CAFF-ip ataaniittut pissutsit ilungersunartutut isigaat atlantkullu avannaani appaqatigiit nunarsuarmioqatigiinnit nakkutigineqalersinnaanerat maannakkorpiaq isumaliutersuutigalugu.

FN-ip ataani uumassuseqassutsip assigiinngisitaarnera pillugu naalagaaffiit isumaqatigiissutaat Kalaallit Nunaata akuersissutiginiuuua, isumaqatigiissummilu tunaartassatut aalajangiussat naapertorlugit Kalaallit Nunaata pinngortitamik illersuinissamik inatsisaa atortinneqarluni. Imaappoq Kalaallit Nunaat pinngortitamik illersuinissaq pillugu inatsit tunngavigalugu uumasogatigiiaat illersornissaannut piujuartinneqarnissaannullu pisussaaffeqarpoq, taamalu uumasogatigiiaat ikiliartortut illersornissaannut pisussaaffeqarluni. Atlantikup avannaatungaani appat taamaalluinaqqissaarput. Taamaattumillu erseqqissaatigineqassaaq, allaannguutissatut siunnersuutigineqartut piujuartitsinissamik mianersortumillu periuseqarnissamik qulakkeerininnissamut Kalaallit Nunaata atortikkusutaanut eqqortikkumasimasaanullu akerliummata.

Pinngortitaleriffiup siusinnerusukkut siunnersuinermini aalajangiuppaa, tassalu appanik piujuartitsinissaq tunngavigalugu aqutsisoqassappat tamakkiisumik eqqissisimatitsinissaq pisari-aqartoq, imaluunniit - tamakkiisumik eqqissisimatitsinissaq anguneqarsinnaanngippat - piniartitsisarneq 15/11 - 15/12-imut killilerneqassasoq.

Mitit

Miteqassutsip siuariarsimanera siusinnerusukkut uppernarsarneqarsimasoq tunngavigalugu mitinut nalinginnasunut tunngatillugu naalackersuisoqarfiup siunnersuutigaa ukiakkut piniartarneq, ukiukkut piniartarneq upernaakkullu piniartarneq ataatsimuulersinneqassasut *avannaani* 15/10 - 31/4-mut *kujataanilu* 15/10 - 15/4-mut. Malugiuk, piffissaliunneqarsimasut Naalackersuisoqarfiup allakkiaani assigiinngitsuni assigiinngiaarmata! Pinngortitaleriffiup nalu naarutissatut siunnersuut tunngaviginiarpaa.

2009-mi nalunaarummut tunngatillugu siunnersuut *avannaanut* tunngatillugu allanngunngilaq, *kujataanili* qaammammik ataatsimik sivitsuiniartoqarluni. Qaanaamut Ittoqqortoormiinullu tunngatillugu piffissani qulaani taaneqartuni piffissaq piniarfiusartoq sivikillissaaq. Peqatigitillugu ullormut pisassat inuussutissarsiutigalugu piniartunut 30-niit 40-nut sunngiffimmilu allaaniartartunut tallimaniit 20-nut qaffanneqarnissaat siunnersuutigineqarluni.

Piffissap piniarfiusartup *avannaani* aalajangiusimaneqarnissaa (31/4-imut) aammalu Qaanaami Ittoqqortoormiinilu sivikillisoqarnissaa Pinngortitaleriffiup innersuussutigisaanut (R2) naaper-

tuuppoq. *Kujataanili* ullunik 14-inik sivitsuisoqarnissaa innersuussutigineqartumit siviluneruvoq, Pinngortitaleriffiullu aalajangiusimavaa sivitsuinissaq taamaallaat 31/3-mut killeqassasoq (ullunik 16-inik sivitsuisoqarluni).

Avannaani miteqarfinni misissuisarnerit inernerini kingullerni Pinngortitaleriffiup naliliinerani mianersortumik periuseqartoqartariqalernissaa erserpoq. Kisitsinertigummi takussutissiisoqar-mat timmiaqatigiit mlinnaaffigineqarlutik misissuiffigineqartartunut ilaasut amerliartorsimane-rigaluat 2013-ip kingornatigut unissimammat. Amerliartorunnaarsimanerannik maluginiaga-qarsimaneq sumiiffiit allani amerliartornermik taarteqarsimasinnaavoq, Canadamili miteqar-finni tamatumunnga assingusunik pisoqartarnera malugineqarsimavoq. Soorlumi ikili-artortoqalernera tassa piviusunngorsimasoq. Pinngortitaleriffimmeersut ilumut taamaattoqar-nera uppersarniarlugu 2017-imi misissuissamaarput. Taamatuma tungaanut mianer-sortoqartariaqarpoq, taamaattumillu ullormut pisassat qaffanneqarnissaat innersuussutigi-neqarsinnaangilaq.

Peqqussutini siuliini oqaatigineqareersimasutut, piffissap qingalinnik miterniarfiusartup piffis-saq nalinginnaasunik miterniarfiusartop malippaa. Pinngortitaleriffiup nassuerutigaa, assigiinn-gitsunik piffissaliinissaq piniartunut malikkuminaattussaammat (arnavissat assigiittorujussuu-nerat pissutigalugu), tassungali tunngatillugu aamma taasariaqarpoq, mitit qingallit pillugit ilisi-masagut Kalaallit Nunaanni Canadamilu killilerujussuummata. Taamaattumillu aamma ilisima-neqanngilaq piffissap qingalinnik miterniarfiusartup sivitsorneqarnera piujuartitsiniarnermik tunngaveqartumik piniartarnermik tunngaveqarner-soq.

Taatera

Tassani aamma malugineqassaaq peqqussutissamut siunnersuummi Naalakkersuisoqarfiullu taassuminnga eqikkaanerani piffissatut piniarfiusussatut siunnersuutit assigiinngimmata. Pinngortitaleriffimmeersut nalunaarutissatut siunnersuut aallaaviginiarpaat.

Timmissat pillugit nalunaarummi massakkut atuuttumi 2009-meersumi piffissaq taateraarniar-fiusartop nunami tamarmi 15/8 - 29/2-uvoq. Nalunaarutissatut siunnersuummi Naalak-kersuisoqarfiup *avannaani* qaammammik ataatsimik (31/3 tungaanut) *kujataanilu* qaammatit pingajuat avillugu (15/5 tungaanut) piffissamik piniarfiusartumik siviluisoqarnissaa siun-nersuutigaa.

Sivitsuinissamk siunnersuutigineqartut Pinngortitaleriffiup illersorneqarsinnaasutut isigisaaniit sivilunerujussuupput. 2013-imi siunnersuutigineqartut (R3) Pinngortitaleriffiup mianersor-nissaq tunngavigalugu piffissap piniarfiusartup *Kujataani* taamaallaat 31/3 tungaanut sivi-torneqarnissaa siunnersuutigaa, tassalu piffissap piniarfiusartup aallartittarfia 1/9-imut kin-guartinneqarsinnaappat aatsaat. Ilisimasanik nutaanik qasunganerusumik innersuussuteqarnis-samut tunngaviusinnaasunik pigisaqartoqanngilaq. Avannaani piffissap aallaaniarfiusartup

31/3-mut sivitsorneqarsinnaanera iluamik sunniuteqarnaviangilaq, taamaalinerani sulii taateraata takkussimasangimmata. Taateraata aprilip naanerani/majip aallartinnerani aatsaat avannaani piaqqisarfimminnut annguttarput, taamaalineranilu piniarneqarnissaat Kalaallit Nunaanni taateraataqassutsimut ajoqutaasorujussuussaaq aammalumi piaqqiornerup nalaani eqqissimatitsisarnermik tunngaveqarnermut naapertuuttussaananii.

Taateraata appallumi aammalumi timmissat ilaat allat, Kitaani pisarineqartartut, Tunumi piaqqisartunit, amerlanerpaatigut ikiliartortunit pisuusarput. Taamaattumik tassani aamma nunanut allanut tunngasut eqqarsaatigisariaqarput. Nalunaaqutsersuisarnikkut paasisat ersersippaat ukiakkut piniarnermi pingaartumik timmissat inuusunnerusut nunatsinneersut nunanillu allaneersut eqqugaasartut, upernaakkulli aasamilu piniarnermi nunatsinni piaqqisartut pisarineqarnerusarlutik. Ukiuunerani pisarineqartartut suminganeersuusarnerat ilisimaneqannginneruvoq.

Nerlerit

Naalakkersuisoqarfiup piffissami 15/8 - 15/10 nerlerniartoqartarnissaa siunnersuutigaa. Pinngortitaleriffiup siunnersuinerani 2013-imoortumi taaneqarsimasutut Kalaallit Nunaanni piujuartitsinissamik tunngaveqarnermut tamanna akerliunaviangitsoq erseqqissaatigineqarpoq, nerlerit Kalaallit Nunaata kitaata avannaaniittartut Amerikami Avannarlermi amerliatornerujussuannik peqquteqartumik kitaaneersuunerusarmata. Tasamani amerlavallaalersimasutut isigineqartarput ikilisarniarneqalersimallutillu.

Kalaallit Nunaanni nerlerit ilisimasaqarfigineqarnerulernissaat pillugu Pinngortitaleriffiup innersuussutigaa Kalaallit Nunaata kitaata avannaani isasarfii manniliortarfiilu pingarnerit paasiarlugu timmisartumik qulaavaallugit alapernaarsuisoqartalissasoq.

Canadap nerleri

Canadameersunik nerlerniartarnerup 15/8 - 15/10-miit 15/8 - 15/5-imut tassalu qaammatinik arfineq marlunnik sivitsorneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Sivitsuiniarnermillu siunnersuut piffissamut Kalaallit Nunaanni nalaatsornerinnakkut nerlernik Canadameersunik siumuisarnerup naligaa. Ilisimasat naapertrlugit nerlerit Canadameersut majip aallartisimalernerani Kalaallit Nunaannut tikiussulersarput. Taamaattumik piffissamik sivitsuinissaq upernaakkut ikitsuinarmik pisaqartarnermik kinguneqartussaassaaq.

Ilumoorpoq 80-ikkut aallartinneranniilli peqarnerusartorujussuanngorsimammat, immaqalu aamma Kalaallit Nunaata nammineq nerleri unammillerneqalersimallutik. Peqatigitillugulu Amerikami avannarlermi ikilisaaniartoqarpoq. Tamanna isigimallugu piffissap piniarfiusartup sivitsorneqarnissaa Pinngortitaleriffiup illersorneqarsinnaasutut isigaa. Upernaakkulli nerlernik

Canadameersunik piniartarnissaq Kalaallit Nunaata nerlerinik akornusersuisinnaanissaq isumakulunnartoqarpoq, nerlerimmi Canadameersut nunatta nerlerisa piaqqiortarfiini aamma pi-aqqiortarmata.

Ilisimasat nutaat

Saqqummiussat ataani taaneqartut tusarniaanermi akissutini qulaaniittuni tunngavigineqarput ilisimatitsissutitullu nassiunneqarlutik. Taakku tunngavigineqartut Pinngortitaleriffiup 2013-imi siunnersuineranut (R1, R3 aamma R4) taaneqarsimasunut ilassutitut isigineqassapput.

FOX1, A. D., C. MITCHELL, M. D. WEEGMAN, L. R. GRIFFIN, H. THOMAS, D. A. STROUD, AND I. S. FRANCIS. **2011**. Potential factors influencing increasing numbers of Canada Geese *Branta canadensis* in west Greenland. *Wildfowl* 61: 30–44.

FREDERIKSEN, M., S. DESCAMPS, K. E. ERIKSTAD, A. J. GASTON, H. G. GILCHRIST, K. JOHANSEN, Y. KOLBEINSSON, J. F. LINNEBJERG, M. MALLORY, A. M. MCFARLANE TRANQUILLA, F. MERKEL, W. A. MONTEVECCHI, A. MOSBECH, T. K. REIERTSEN, G. ROBERTSON, H. STEEN, H. STRØM, AND T. L. THÓRARINSSON. **Submitted**. Migratory connectivity of a declining seabird on an ocean basin scale: conservation implications. *Biological Conservation*.

FREDERIKSEN, M., B. MOE, F. DAUNT, R. A. PHILLIPS, R. T. BARRETT, M. I. BOGDANOVA, T. BOULINIER, J. W. CHARDINE, O. CHASTEL, L. S. CHIVERS, S. CHRISTENSEN-DALSGAARD, C. CLEMENT-CHASTEL, K. COLHOUN, R. FREEMAN, A. J. GASTON, J. GONZALEZ-SOLIS, A. GOUTTE, D. GREMILLET, T. GUILFORD, G. H. JENSEN, Y. KRASNOV, S. H. LORENTSEN, M. L. MALLORY, M. NEWELL, B. OLSEN, D. SHAW, H. STEEN, H. STROM, G. H. SYSTAD, T. L. THORARINSSON, AND T. ANKER-NILSSEN. **2012**. Multicolony tracking reveals the winter distribution of a pelagic seabird on an ocean basin scale. *Diversity and Distributions*, 18: 530-542.

MAFTEI, M., S. E. DAVIS, AND M. L. MALLORY. **2015**. Assessing regional populations of ground-nesting marine birds in the Canadian High Arctic. *Polar Research*, 34.

MERKEL, F., A. L. LABANSEN, D. BOERTMANN, A. MOSBECH, C. EGEVANG, K. FALK, J. F. LINNEBJERG, M. FREDERIKSEN, AND K. KAMPP. **2014**. Declining trends in the majority of Greenland's Thick-billed Murre (*Uria lomvia*) colonies 1981-2011. *Polar Biology*, 37: 1061-1071.

MERKEL, F., D. BOERTMANN, K. FALK, M. FREDERIKSEN, K. L. JOHANSEN, A. L. LABANSEN, J. F. LINNEBJERG, A. MOSBECH, AND C. SONNE. **2015**. Why is the last Thick-billed Murre *Uria lomvia* colony in central West Greenland heading for extinction? *Bird Conservation International*. doi:10.1017/S0959270915000040

Mitchell, C., I. Francis, L. Griffin, D. Stroud, H. Thomas⁵, M. Weegman, AND T. Fox. **2010**.
Greenland White-fronted Geese: Investigating causes of low reproductive output in Greenland.
Spring 2010 fieldwork – report to Scottish Natural Heritage. Unpublished report. Greenland
White-fronted Goose Study and The Wildfowl & Wetlands Trust.

Inussiarnersumik inuulluaritsi

Flemming Merkel, seniorforsker

Aili Lage Labansen, ilisimatusartog